

Rozdział 3

**SYMBOLIKA, STRUKTURA
I FUNKCJONOWANIE
*PAŃSTWA ISLAMSKIEGO***

3.1. FLAGA PAŃSTWA ISLAMSKIEGO

3.1.1. GENEZA CZARNEJ FLAGI

Czarna flaga (nazywana *raĵat al-ukab*, a więc „flagą orła”), do której w istocie nawiązuje współczesna flaga *Państwa Islamskiego*, używana już była w czasach Mahometa. Była to całkowicie czarna flaga, bez żadnych symboli. Czarna flaga plemienia Kurajszytów, z którego wywodził się Prorok, oprócz jej czarnego koloru zawierała także symbol orła. Stąd wzięła się jej nazwa. Za czasów proroka używana też była biała flaga. Podobnymi flagami posługiwano się w czasach późniejszych. Kalifowie Sprawiedliwi używali czarnych flag, podczas gdy Umajjadzi białych. W czasach dynastii Abassydów wrócono do czarnych flag, symbolu rewolucji skierowanej przeciwko Umajjadom [Zelin, 2011]. Wokół czarnej flagi islamskiego zbawcy – Mahdiego – narosło sporo legend. Powielano je już w czasach istnienia imperium Umajjadów. Jego mieszkańcy niezadowolony z rządów tej dynastii rozgłaszali prorocтва o powrocie jednego z członków rodziny Proroka, a więc Słusznie Prowadzonego (czyli właśnie Mahdiego). To on miał poprowadzić wszystkich muzułmanów do walki z wrogami islamu. Jego żołnierze, walczący pod czarną flagą, mieli nadejść ze Wschodu, aby obalić dynastię Umajjadów [McCants, 2015]. Czarna flaga używana była też przez Mir Wais Chana, sunnitę, założyciela pasztuńskiej dynastii Hotaki (panującej w latach 1709–1729 na obszarze obejmującym dzisiejsze ziemie Afganistanu i Iranu), walczącej z szyickimi władcami Persji [Malleon, 1878: 227–266]; oraz przez Emirat Afganistanu pod rządami Abdura Rahmana Khana [Rasanayagam, 2003: 1–13]. W tym ostatnim przypadku po 1901 r. (za rządów Habibullaha Khana i króla Amanullaha) czarna flaga zawierała już dodatkowe, białe emblematy (zawierające islamską symbolikę).

Żadna z flag historycznych nie przypomina jednak tej, którą powołało do życia *Islamskie Państwo* Iraku. Ten ostatni projekt jest jednak silnie zakorzeniony w islamskiej historii i symbolice.

3.1.2. ZNACZENIE SYMBOLIKI FLAGI PAŃSTWA ISLAMSKIEGO

Flaga *Państwa Islamskiego* zawiera muzułmańskie wyznanie wiary (*szahada*) w postaci stwierdzenia: „Nie ma Boga prócz Allaha, a Mahomet jest jego Prorokiem” (*lā `ilāha `illā-llāh, muḥammadun rasūlu-llāh*).

Rysunek 2. Czarna flaga Państwa Islamskiego

Źródło: McCants, 2015.

Warto zauważyć, że powyższa flaga nie była powszechnie używana przez dżihadystów z Al-Kaidy w Iraku. Nawet kiedy powstawało *Islamskie Państwo Iraku*, co miało miejsce w październiku 2006 r., nie posiadało ono jeszcze własnej flagi. Flaga ta pojawiła się dopiero w 2007 r. za sprawą Centrum Medialnego al-Fadżr, które ją spopularyzowało.

Autorzy powyższej flagi zaczerpnęli jej koncept (a zwłaszcza okrągłą jej część z hasłem dotyczącym Proroka) z kształtu pieczęci Mahometa wykorzystywanej do sygnowania pisanych przez niego listów, która jest aktualnie przechowywana w tureckim Pałacu Topkapi [McCants, 2015]. Nie bez znaczenia jest także powód stworzenia flagi ujawniony przez samych dżihadystów, zgodnie z którym idea przewodnia istnienia takiego sztandaru wiąże się z koniecznością zjednoczenia wszystkich muzułmanów pod jedną flagą, która „jest znakiem przemawiania wspólnym głosem oraz dowodem jedności ich serc. Tworzą w ten sposób jedno ciało, spajające ich silniej niż więzy krwi” [McCants, 2015]. Można zatem zauważyć, że symbolika flagi ma jednocześnie znaczenie teologiczne, psychologiczne, socjologiczne i polityczne. Ma bowiem dawać poczucie przynależności, wspólnoty, jedności, dowodzić realizacji planu odbudowy kalifatu oraz najpewniej być dowodem nadejścia czasów ostatecznych (ostatecznego starcia z siłami zła).

3.2. PRZYWÓDCA PAŃSTWA ISLAMSKIEGO – KALIF ABU BAKR AL-BAGHDADI

Kalif pełni w strukturze władzy państwowej funkcję szczególną, wypływającą z tradycji islamskiej państwowości. Stoi na czele islamskiego państwa, broniąc jednocześnie przestrzegania prawa islamskiego.

Aktualny kalif – Abu Bakr al-Baghdadi – został wybrany przywódcą na początku obecnej dekady. W obiegu dostępnych jest wiele wersji jego biografii (przede wszystkim w języku arabskim), a część jej fragmentów pozostaje niejasnych i trudnych do zweryfikowania. Nie wiadomo na przykład, jak wygląda jego prawdziwe drzewo genealogiczne i kto jest jego rzeczywistym przodkiem. Niewiele wiadomo także na temat jego młodości i procesu radykalizacji. Brak materiałów źródłowych, które dotyczyłyby okresu jego aktywności przed 2011 r. Właściwie pierwszym znanym i powszechnie cytowanym wystąpieniem jest jego eulogia na cześć Usamy ibn Ladina.

Jedną z wielu wersji arabskojęzycznych biografii al-Baghdadiego ukazała się w 2013 r. Jej autor jest nieznan, a fakty zawarte w zaprezentowanym biogramie są co najmniej dyskusyjne. Należy na nie patrzeć poprzez pryzmat dżihadystycznej propagandy i mitologizacji postaci kalifa.

Zdjęcie 1. Biografia Abu Bakra al-Bahdadiego z 2013 r.

Źródło: A Biography, 2014.

Wskazano w niej, iż Abu Bakr al-Huseini al-Kurajsi al-Baghdadi (a właściwie Ibrahim bin Awaad bin Ibrahim al-Badri al-Radhwi al-Huseini al-Samarri) pochodzi z „zycznego” plemienia al-Bobadri. Nie wskazano jednakże jego daty urodzenia (B. Hall wskazał w tym przypadku rok 1971 [Hall, 2016: 37], choć poza dokumentami amerykańskiego Departamentu Stanu nie przywołuje innych, które by to potwierdzały. Podobną datę podaje A.B. Atwan, wskazując także na

fakt, iż urodził się w irackiej Samarze [Atwan, 2015: 110]). Wspomniano o religijności jego całej rodziny, jak też o tym, iż odebrał gruntowane wykształcenie na Uniwersytecie w Bagdadzie, uzyskując tytuł naukowy doktora, gdzie studiować miał prawnictwo, prawo szariackie, kulturę islamską (S. Laurent wskazuje jednak, iż al-Badri studiował nie w Bagdadzie, ale w Falludży [Laurent, 2015: 110]). Nie przywołuje jednak żadnych dowodów na potwierdzenie tej hipotezy). Niewiele wiadomo o życiu prywatnym al-Baghdadiego. A.B. Atwan, wskazał, że miał on dwie lub trzy żony. Po raz pierwszy ożenił się, gdy otrzymał tytuł doktora, a jego pierwsze dziecko urodziło się w 2003 r. [Atwan, 2015: 113]. Jego pierwsza żona nazywała się Israa Radżab Mahal al-Kaisi. Druga zaś, którą poślubił około 2010 lub 2011 r., Saja Hamid al-Dulaimi. Ojciec Saji był jednym z dowódców połowych *Islamskiego Państwa Iraku i Lewantu*, który zginął w jednej z potyczek z armią syryjską we wrześniu 2013 r. Jej rodzeństwo zaangażowane było natomiast w czynną walkę i poświęciło życie dla sprawy islamu jeszcze przed utworzeniem *Państwa Islamskiego* [Atwan, 2015: 113].

Niewiele też wiadomo o samym al-Baghdadim, w szczególności o okresie pomiędzy 2004 a 2009 r. W lutym 2004 r. przyszły kalif został pojmany przez Amerykanów i osadzony w więzieniu z pięcioletnim wyrokiem. Został z niego warunkowo zwolniony już w grudniu tego samego roku. S. Laurent zważywszy na oskarżenia kierowane pod adresem późniejszego kalifa, uznał tę sytuację za zaskakującą [Laurent, 2015: 112], związaną z chęcią zbudowania w Iraku dżihadystycznej przeciwwagi dla wpływów Al-Kaidy. Niestety, oprócz przypuszczeń brak wystarczających dowodów, by w sposób jednoznaczny wyjaśnić rolę al-Baghdadiego i jego związki z polityką państw trzecich w tym okresie. B. Hall podał jednak zupełnie inną datę zwolnienia al-Baghdadiego. Wedle niego stało się to dopiero we wrześniu 2009 r. [Hall, 2016: 42]. Jeszcze inną datę, powołując się na własne źródła, podał A.B. Atwan. Jego zdaniem stało się to w 2006 r. [Atwan, 2015: 116]. Al-Baghdadi nigdy nie złożył przysięgi wierności (*ba'ja*) ibn Ladinowi ani az-Zarkawiemu. Nie złożył jej też Abu Hamzie al-Muhadžirowi, choć szanował go jako mądrego przywódcę, dążącego do łagodzenia napięć pomiędzy różnymi grupami mudżahedinów. Przysięgę taką złożył natomiast swojemu poprzednikowi Abu Umarowi al-Baghdadiemu, stojącemu na czele *Islamskiego Państwa Iraku* [Atwan, 2015: 116–117].

W biografii al-Baghdadiego autorstwa bahrajńskiego dżihadysty Turkiego al-Binaliego podkreślony został fakt, iż religijne wykształcenie al-Baghdadiego przewyższa to, które posiadali ibn Ladin i az-Zawahiri razem wzięci [Zelin, 2014a]. Wykazano jego ściśle i głębokie relacje z członkami plemienia żyjącymi m.in. w Samarze. Szczegółowo omówiono też jego związki z pierwszym emirem *Islamskiego Państwa Iraku* – Abu Umarem al-Baghdadim i ważną rolę w kształtującym się w Iraku ruchu dżihadystycznym, m.in. za sprawą aktywności w meczecie Imama Ahmada ibn Hanbala w Samarze. Z uznaniem wypowiedziano

się także na temat jego doświadczenia wojskowego, stwierdzając, iż nabył je podczas wieloletniej aktywności paramilitarnej. Był on współzałożycielem grupy noszącej nazwę *Dżaisz Ahl al-Sunna wa-l-Dżama'a* (Zgromadzenie Pomocników Sunny), która była aktywna na obszarze prowincji Dijala oraz w okolicach Samary i Bagdadu. Stał też na czele komitetu ds. prawa szariackiego w ramach tej organizacji. Jego grupa przyłączyła się później do *Islamskiego Państwa Iraku*. Wszystkie wymienione wcześniej przesłanki pozwoliły uznać jego kandydaturę na nowego emira *Islamskiego Państwa Iraku* za najbardziej pożądaną i mianować go w dniu 16 maja 2012 r. [A Biography, 2014].

Zdjęcie 2. Fotografia Ibrahima bin Awaada (Abu Bakra al-Baghdadiego)

Źródło: inhomelandsecurity.com.

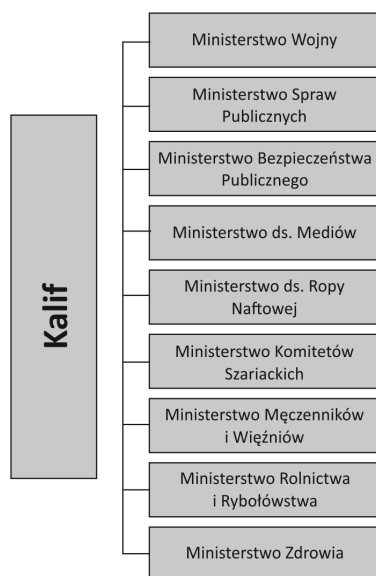
W doniesieniach medialnych z okresu lat 2014–2016 pojawiały się oskarżenia o jego współudział w wielu przestępstwach popełnianych przez *Państwo Islamskie* (związanych na przykład z łamaniem praw człowieka). Informowano też o tym, że odniósł ciężkie rany w nalotach na pozycje organizacji w al-Rakkce. Gdyby kalifa udało się państwu koalicji antydżihadystycznej zgładzić, wtedy uruchomiona byłaby procedura wyboru nowego kalifa.

3.3. EWOLUCJA STRUKTURY ORGANIZACYJNEJ PAŃSTWA ISLAMSKIEGO

3.3.1. ISTOTA STRUKTURY ORGANIZACYJNEJ ISLAMSKIEGO PAŃSTWA IRAKU („KALIFAT IRACKI”)

Okres istnienia *Islamskiego Państwa Iraku* (IPI) uważać należy za niezmiernie istotny w kontekście restytucji kalifatu. To wówczas jedna z wielu dżihadystycznych organizacji terrorystycznych, jaką wcześniej była Al-Kaida w Iraku, zaczęła wchodzić na drogę prowadzącą do budowy zrębów islamskiej państwowości. Zasadnicza zmiana nastąpiła na przełomie 2006 i 2007 r., kiedy wraz ze zmianą nazwy, 19 kwietnia 2007 r., powołano do życia pierwszy gabinet ministrów IPI, składający się z kalifa (tytułowanego w mediach zachodnich emirem) Abu Omara al-Baghdadiego oraz ministerstw: wojny, spraw publicznych, bezpieczeństwa publicznego, ministerstwa ds. mediów, ministerstwa ds. ropy naftowej, ministerstwa komitetów szariackich, ministerstwa ds. męczenników i więźniów, ministerstwa rolnictwa i rybołówstwa oraz ministerstwa zdrowia [al-Tamimi, 2015a: 118].

Rysunek 3. Schemat organizacyjny pierwszego rządu *Islamskiego Państwa Iraku* z 2007 r.

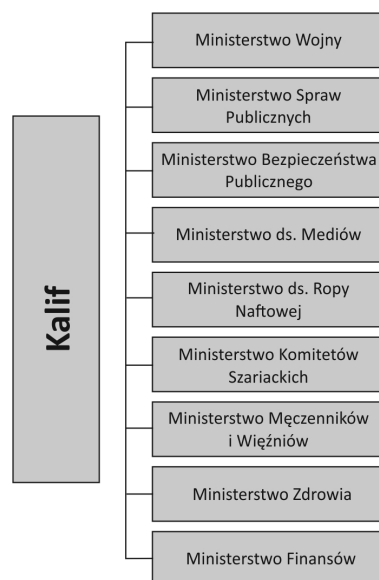

Źródło: opracowanie własne [na podstawie al-Tamimi, 2015a: 117–119].

Nowo powstałe protopaństwo (w samej jego nazwie zawarta została jasna sugestia odnosząca się do historycznych konotacji) na samym początku swego istnienia postawione było w obliczu szeregu wyzwań (w szczególności organizacyjno-administracyjnych, gospodarczych i wojskowych), których pokonanie ściśle związane było z przetrwaniem całego projektu. W latach 2007–2009 ISI musiało walczyć w szczególności z koalicją sił międzynarodowych i wspieranym przez nią Ruchem Przebudzenia (*Sahwa*) o utrzymanie kontroli nad zajmowanym przez nie terytorium.

21 września 2009 r. powołano do życia kolejny gabinet *Islamskiego Państwa Iraku*. W obu gabinetach jedną z głównych ról odgrywał Abu Hamza al-Muhadzir, zajmujący stanowisko ministra ds. wojny.

Rysunek 4. Schemat organizacyjny drugiego rządu *Islamskiego Państwa Iraku* z 2009 r.

Źródło: opracowanie własne [na podstawie al-Tamimi, 2015a: 118–120].

W maju 2010 r. po śmierci Abu Umara al-Baghdadiego i Abu Hamzy al-Muhadzira na czele IPI stanął Abu Bakr al-Baghdadi. W analizowanym okresie *Islamskie Państwo Iraku* miało trudności z kontrolą zajmowanego przez siebie obszaru, utrzymaniem zdolności bojowej struktur paramilitarnych i akumulacją środków finansowych na działalność. W tym ostatnim przypadku można mówić raczej o zorganizowanym systemie wymuszeń, przypominających funkcjonowanie organizacji przestępczej, a nie państwa *per se*.

Na pozycję i późniejsze działania *Islamskiego Państwa Iraku* wpłynęło kilka istotnych wydarzeń, które miały miejsce po 2010 r. Jednym z nich był wybuch wojny domowej w Syrii i ekspansja aktywności IPI na terytorium tego państwa. Kolejnym – konflikt z Centralnym Dowództwem Al-Kaidy (CDAK) i związaną z nią grupą Dżabhat an-Nusra, działającą aktywnie na terytorium Syrii. Ta ostatnia organizacja nigdy nie pretendowała do stworzenia w szybkim okresie struktur państwowych, a działania IPI uważała, zgodnie ze wskazówkami przywódcy CDAK, za szkodzące sprawie dżihadystycznej rewolucji.

Pojawienie się w 2013 r. *Islamskiego Państwa Iraku i Lewantu* (IPIL) miało znaczenie symboliczne i oznaczało w istocie stopniowe przejście do kolejnej fazy realizacji projektu odbudowy islamskiej państwowości. Jedną z zasadniczych instytucji, które miały pomóc IPIL w realizacji tej misji, były biura *da'wa*, które spełniały wiele ważnych funkcji społeczno-religijnych, a oprócz tego, zdaniem al-Tamimiego, odpowiedzialne były za zdobywanie informacji wywiadowczych o wrogach *Islamskiego Państwa Iraku i Lewantu* i aktywność rekrutacyjną [al-Tamimi, 2015a: 120].

3.3.2. STRUKTURA ORGANIZACYJNA PAŃSTWA ISLAMSKIEGO („KALIFAT IRACKO-SYRYJSKI”)

3.3.2.1. UWAGI OGÓLNE

Wraz z konsolidacją terytoriów kontrolowanych przez *Państwo Islamskie* już na wiosnę 2014 r. pojawiła się potrzeba ustanowienia instytucji o czysto administracyjnym charakterze. Ambicje terytorialne musiały bowiem iść w parze z oczywistą potrzebą dostarczania ludności, która zamieszkiwała ten obszar, podstawowych usług publicznych.

Wraz z ustanowieniem kalifatu w strukturze *Państwa Islamskiego* pojawiły się organy zarządzające (noszące nazwę *diwan* – słowo to oznaczać może radę, administrację, organ rządowy lub finansowy), które uznać można za *sui generis* ministerstwa w strukturze powyższego państwa. Nazwa ta funkcjonuje zarówno w języku arabskim, jak i perskim, pierwsze zaś *diwan* pojawiło się za rządów drugiego kalifa – Umara ibn al-Chattaba.

3.3.2.2. SZURA (RADA KONSULTACYJNA)

Choć istnieje faktyczny organ wykonawczy i podległe mu władze, to daleko mu jednak do faktycznej pozycji i formalnego umocowania podobnego do tego, jakie mają urzędy rady ministrów w państwach demokratycznych. W *Państwie Islamskim* nie istnieje w szczególności urząd pierwszego ministra (premiera), aczkolwiek niektórzy badacze problematyki współczesnego kalifatu uznają, że taką funkcję pełnić mogą *de facto* zastępcy kalifa [Laurent, 2015: 23–24].

3.3.2.3. STRUKTURA MINISTERSTW

Ministerstwa (*diwan*) należy uznać za szczególnie istotny rodzaj instytucji w strukturze organizacyjnej *Państwa Islamskiego*. Aymenn J. al-Tamimi wskazał na istnienie kilkunastu różnych ministerstw. Ich pełną listę wraz z przypisanymi funkcjami przedstawiono w tabeli nr 3.

Tabela 3. Ministerstwa i przypisane im funkcje

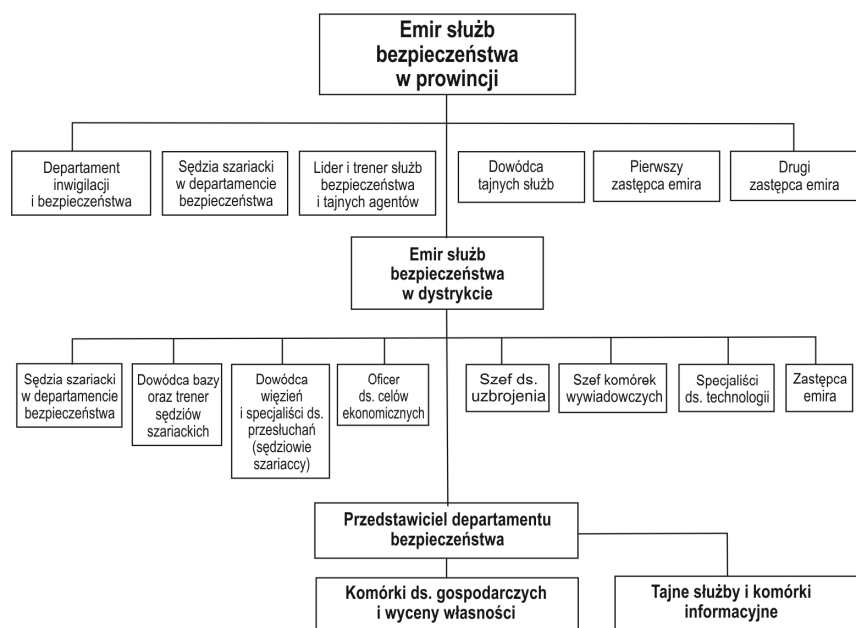
Nazwa ministerstwa	Funkcje
Diwan al-Ta`alim	Edukacja
Diwan al-Chidamat	Usługi publiczne (elektryczność, woda, śmieci, zarządzanie parkami)
Diwan al-Rikaz	Zarządzanie cennymi zasobami (departamenty: paliw kopalnych i antyków)
Diwan al-Da`wa wa al-Masadżid (wa al-Awkaf)	Aktywność <i>da`wa</i> i nadzór nad meczetami
Diwan al-Siha	Zdrowie
Diwan al-Aszair	Sprawy plemienne
Diwan al-Amn (al-Aam)	Bezpieczeństwo publiczne
Diwan Bajt al-Mal	Finanse i system pieniężny
Diwan al-Hisba	Stanie na straży publicznej moralności, policja islamska
Diwan al-Qada wa al-Mazalim	Sąd islamski, wymiar sprawiedliwości, małżeństwa
Diwan al-Alakat al-Amma	Problematyka społeczna
Diwan al-Zira`a	Rolnictwo i środowisko
Diwan al-Ifa wa al-Buhuth	Fatwy, poradniki dla rekrutów w obozach szkoleniowych itp.
Diwan al-Dżund	Sprawy wojskowe i obrona
Diwan al-Zakat wa al-Sadaqat	Dystrybucja środków finansowych dla ubogich

Źródło: opracowanie własne [na podstawie al-Tamimi, 2015a: 124; al-Tamimi, 2015e].

Podobne instytucje funkcjonują także na szczeblu regionalnym, a więc na szczeblu *wilajatów* (prowincji), aczkolwiek z pewnymi wyjątkami. Wyjątek ten dotyczy na przykład Diwan al-Ifa wa al-Buhuth, które to ministerstwo odpowiedzialne jest za wydawanie fatw. Jego zarządzenia obowiązują wszystkich mieszkańców kalifatu, a dotyczą także spraw mniejszej wagi, np. odpowiedzi na pytania dotyczące możliwości spożywania mięsa sprowadzanego z Turcji czy gry w tzw. piłkarzyki [al-Tamimi, 2015a: 125]. To właśnie ministerstwa odpowiedzialne są za ujednoczenie reguł funkcjonowania muzułmanów żyjących pod rządami kalifa. Służby bezpieczeństwa (i najpewniej wywiadu) podległe są ministerstwu bezpieczeństwa publicznego. Ich głównym celem jest zbieranie informacji o wrogach wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich eliminacja. Dostęp do danych dotyczących dokładnej struktury tego ministerstwa z oczywistych powodów jest niezwykle trudny. Dostępne informacje [Reuter, 2015] pozwalają jednak na odtworzenie zarysu tej struktury na szczeblu prowincji (rys. 5). Przez analogię założyć

można, że podobna konstrukcja funkcjonuje na podstawowym szczeblu zarządzania kalifatem (i podlega samemu kalifowi).

Rysunek 5. Struktura służby bezpieczeństwa Państwa Islamskiego na szczeblu wilajatu i dystryktu

Źródło: opracowanie własne [na podstawie Reuter, 2015].

3.4. FUNKCJONOWANIE PAŃSTWA ISLAMSKIEGO – WYBRANE ZAGADNIENIA

3.4.1. UWAGI W SPRAWIE FUNKCJONOWANIA MINISTERSTW

W przypadku ministerstwa edukacji (Diwan al-Ta'alim) jedną z pierwszych decyzji nowych władz (na czele tego resortu stanął Dhu al-Karnain, obywatel Niemiec egipskiego pochodzenia [al-Tamimi, 2016] była zmiana struktury szkolnictwa (na szczeblu podstawowym i średnim) oraz programu nauczania w podległych mu szkołach. W pierwszym przypadku wsparto funkcjonowanie

systemu zgodnego z regułą 6–3–3. Pierwsze sześć klas to edukacja na szczeblu podstawowym (*ibtida'i*), podczas gdy kolejne sześć to edukacja na szczeblu średnim (*thanawij*), która podzielona została na dwa podokresy: niższy średni (*mutawassit*) i wyższy średni (*'idadi*). Egzaminy kontrolne przewidziane zostały na koniec 9 i 12 klasy [al-Tamimi, 2015d]. W drugim przypadku chodziło o to, aby program był w pełni zgodny z prawem szariackim. Oznaczało to w praktyce, zdaniem S. Laurenta, rezygnację z lekcji rysunku, muzyki, filozofii czy stosunków międzynarodowych. Wprowadzono za to obowiązek nauczania historii islamu [Laurent, 2015: 31]. Dostępne dokumenty (np. z 22 muharram 1436H, a więc z 15 listopada 2014 r.) wskazują jednak, iż w programie szkół średnich w prowincji Niniwa znalazły się przedmioty, które zakazane zostały na szczeblu uniwersyteckim (np. język angielski czy francuski). Na Uniwersytecie w Mosulu, zgodnie z rozporządzeniem Diwan al-Ta'alim (z 24 zu al-hidżdża 1435H, a więc z 18 października 2014 r.), zakazano bowiem nauczania następujących przedmiotów: praw człowieka, nauk politycznych, sztuk pięknych, archeologii, filozofii i turystyki (jako ciekawostkę warto podać fakt, iż *Państwo Islamskie* przejęło szereg hoteli w Mosulu, wykorzystując je przede wszystkim, przynajmniej przez jakiś czas, do akomodacji bojowników kalifatu). Za nieodpowiednie uznano także te treści nauczania, które obejmowały problematykę demokracji, kultury, praw i wolności obywatelskich, teatru i sztuki, francuskiej i angielskiej literatury i filologii, zachodniej bankowości (lichwy), nacjonalizmu, socjalizmu, rasizmu, wybranych aspektów historii i geografii. Wprowadzono ponadto na uczelni segregację według płci [al-Tamimi, 2015d]. Powyższy brak spójności programowej wynikał zapewne z faktu, iż rok szkolny 2014–2015 uznano za okres przejściowy w procesie przekształcania systemu szkolnictwa i programu szkół zgodnie z założeniami ideologicznymi promowanymi przez *Państwo Islamskie*, niezbędny także do tego, aby powstać mogły np. nowe podręczniki [al-Tamimi, 2016a]. Odczuwalnym od samego początku wzywaniem (istniejącym także w odniesieniu do innych sfer usług publicznych), przed którym stanęło ministerstwo edukacji, był (i ciągle) jest brak wystarczającej liczby kadr, które mogłyby podjąć się realizacji zadań postawionych przez *Państwo Islamskie*. To właśnie dlatego zamkniętych zostało szereg szkół, które nie gwarantowały nauczania treści koranicznych na zadowalającym poziomie. Większości z nich nie otwarto także we wrześniu 2015 r., mając na uwadze przedłużające się problemy kadrowe. Niewielką ich część otwarto z wielotygodniowym opóźnieniem, a problem ciągle, jak się wydaje, czeka na administracyjne rozwiązanie [al-Tamimi, 2016a]. Otwarto za to dwie wyższe uczelnie zawodowe (w al-Rakkce i Mosulu) kształcące studentów w zakresie ochrony zdrowia. Nauka w nich trwa trzy lata (6 semestrów) i obejmuje kształcenie teoretyczne i praktyczne w zakresie chirurgii i neurochirurgii, ortopedii, ginekologii, kardiologii, pediatrii, nefrologii i okulistyki. Kobiety i mężczyźni kształceni są oddzielnie. Studia te są bezpłatne, a *Państwo Islamskie* zapewnia studentom podstawowe

potrzeby (podręczniki, żywność, mieszkanie). W 2015 r. tylko w Mosulu przyjęto na pierwszy rok studiów ponad 100 studentów [Healthcare, 2015: 25–26]. Oprócz tego ministerstwo zdrowia podjęło zdecydowane wysiłki, aby mimo trwającego konfliktu zbrojnego dostarczać na bieżąco usługi zdrowotne wszystkim obywatelom kalifatu. W istocie jednak zapewniane są jedynie te najbardziej podstawowe (np. testy laboratoryjne), a dostęp do zaawansowanych usług jest ograniczony, a w wielu przypadkach (np. skomplikowanych, wielonarządowych operacji) niemożliwy. Jednym z interesujących przejawów aktywności propagandowej ministerstwa edukacji na przełomie 2014 i 2015 r. były murale, które pojawiły się na ścianach szkół w wielu miastach na terytorium kalifatu (m.in. w Mosulu i Tel Afar). Diwan al-Ta'alim wprowadziło takie rozwiązanie we współpracy z Diwan al-Chidamat (ministerstwem usług publicznych). Wśród udokumentowanych haseł i informacji obecnych na ścianach powyższych szkół znalazło się hasło: „razem dbamy o drzewo kalifatu” czy opis prawidłowego *hidżabu* (synonim kobiecej chusty zakrywającej włosy i szyję, ale pozostawiającej odkrytą twarz) [al-Tamimi, 2015d].

Ministerstwo usług publicznych (Diwan al-Chidamat) jest odpowiedzialne za dostarczanie podstawowych usług w postaci elektryczności, wody, wywozu śmieci czy budowę, modernizację i remonty publicznej infrastruktury. Jednym z poważniejszych wyzwań, przed którym stanęło *Państwo Islamskie*, było (i nadal nim pozostaje) zapewnienie ciągłego dostępu do elektryczności i wody. Widać różnice w tym względzie pomiędzy al-Rakką i innymi miastami kalifatu (w al-Rakce usługi te dostępne są przez 4–8 godzin dziennie, podczas gdy w innych miastach dostęp ten jest wybitnie ograniczony). Wśród dostępnych dokumentów związanych z funkcjonowaniem powyższego ministerstwa znalazły się regulacje dotyczące procedury wywozu śmieci. Wśród najciekawszych zasad znalazły się pozostawianie śmieci w koszach, dużych czarnych workach lub luzem przed budynkiem po wieczornej modlitwie tak, aby odpowiednie służby mogły je sukcesywnie wywozić. Zabroniono samowolnego pozbywania się śmieci poprzez wyrzucanie ich w niedozwolonych miejscach pod groźbą kary 25 000 irackich dinarów albo aresztu w przypadku odmowy jej zapłacenia. Zakazano też wyrzucania opakowań papierowych albo puszek po napojach z jadących pojazdów. W przypadku naruszenia tego zakazu zobligowano sprawcę do zapłacenia 5 000 irackich dinarów kary. Na mieszkańców kalifatu (w omawianym przypadku w prowincji Niniwa) nałożono opłaty za wywóz śmieci w wysokości 2 000 irackich dinarów na gospodarstwo domowe i 5 000 irackich dinarów na każdą firmę (dla zobrazowania wysokości kosztów warto przypomnieć, że kurs za 1 PLN oscylował wówczas wokół 250–300 irackich dinarów). Ponadto w miastach (np. Mosulu), najpewniej z powodów epidemiologicznych, zakazano posiadania żywego inwentarza pod groźbą jego konfiskaty [al-Tamimi, 2015e]. *Państwo Islamskie* przystąpiło także do budowy różnych elementów publicznej infrastruktury, takich jak drogi czy centra handlowe.

Ministerstwo zajmujące się aktywnością *da'wa* i nadzorem nad meczetami (Diwan al-Da'wa wa al-Masadżid bądź też Diwan al-Awkaf wa al-Masadżid) odpowiedzialne jest w istocie za zarządzanie nie tylko meczetami, ale wszystkimi instytucjami religijnymi. Wśród szczegółowych decyzji podejmowanych przez to ministerstwo znalazł się m.in. terminarz nauczania wiedzy koranicznej dla dzieci w różnych meczetach w al-Rakkce. W Mosulu, w irackiej Niniwie w październiku 2014 r. otwarty został, za sprawą ministerstwa, szariacki instytut dla kobiet, który wspólnie z Diwan al-Ta'alim nadzorował naukę prawa szariackiego w całej prowincji. Na ścianie siedziby instytutu w prowincji Aleppo (otwartego w dniu 22 marca 2014 r.) umieszczony został wielce wymowny mural z hasłem: „*Hidżab* jest obowiązkiem, tak jak modlitwa” [al-Tamimi, 2015f]. Funkcjonują także podobne instytuty dla mężczyzn odpowiedzialne za szariacką edukację męskiej młodzieży (w wieku powyżej 18 lat) [al-Tamimi, 2015f].

Ministerstwo zdrowia (Diwan al-Siha) *Państwa Islamskiego* świadczy podobne usługi do publicznej służby zdrowia obecnej w wielu państwach rozwiniętych. Jednym z kluczowych problemów administracji kalifatu jest jednak brak wykształconego personelu medycznego. Szczególnie dotkliwie odczuwany jest brak personelu żeńskiego. Zauważono to już w fatwie numer 43 opublikowanej przez Diwan al-Ifta wa al-Buhuth (ministerstwo odpowiedzialne za publikacje fatw), w której podkreślono, że kobiety poszukujące pomocy lekarskiej powinny podjąć wysiłek znalezienia lekarki, udając się do lekarza tylko w ostateczności [al-Tamimi, 2015g]. W fatwie numer 37 podkreślono zaś, że w wyjątkowych przypadkach poszukujący pomocy lekarskiej może udać się na terytorium *dar al-kufr* (obszar zamieszkały przez innowierców), jeśli nie znalazł takowej na obszarze *Państwa Islamskiego*. W tym celu władze kalifatu (Diwan al-Siha) wydają specjalny dokument, który upoważnia do podjęcia takiej podróży [al-Tamimi, 2015g]. Brak personelu medycznego pojawił się w związku z przymusową emigracją tej grupy zawodowej, niezadowolonej z poczyną *Państwa Islamskiego*, jak z uwagi na aktywność „antyslamskiej koalicji międzynarodowej” (jak określa się ją w materiałach propagandowych), w której nalotach giną także wykształceni lekarze różnych specjalności. Aby rozwiązać problem braku personelu, oprócz otwarcia wspomnianej już wyżej uczelni, wezwano też w jednym z propagandowych materiałów wideo wszystkich muzułmańskich lekarzy, aby przybywali na terytorium kalifatu świadczyć swe usługi. Tym zaś lekarzom i personelowi pomocniczemu, którzy uciekli przed *Państwem Islamskim* za granicę, zagrożono, że jeśli nie wrócą w okresie 30 dni, to ich majątki zostaną skonfiskowane (decyzją Diwan al-Qada wa al-Mazalim). Warto jednak zauważyć, że powyższe wezwania i groźby pozostają zazwyczaj bez echa. Oprócz braków kadrowych *Państwo Islamskie* stanęło także w obliczu jeszcze poważniejszego wyzwania, jakim jest ustawiczny brak dostępu do różnych rodzajów lekarstw. W tym celu Diwan al-Siha wprowadziło limity cen na najważniejsze leki (co miało zapobiec nieuzasadnionemu

ich podwyższaniu), ustalając też, że marża zysku nie może przekroczyć 35 proc. W istocie zróżnicowano wielkość dopuszczalnej marży w zależności od wyjściowej ceny lekarstwa (dla tych, które kosztowały do 1 000 irackich dinarów, nie mogła ona przekroczyć 35 proc. dla cen od 1 000 do 10 000 irackich dinarów – 25 proc., a dla cen powyżej 10 000 – 15 proc.) [al-Tamimi, 2015e]. Podobnie uczyniono z kosztami popularnych zabiegów medycznych (np. limit kosztów cesarskiego cięcia wyznaczono na 15 tys. funtów syryjskich (1 PLN to około 50–60 funtów syryjskich), ustalając też, że dziecko przebywać będzie z matką w szpitalu nie krócej niż 12 godzin po operacji, co miało w istocie ograniczyć nadużycia i pomóc najbardziej potrzebującym) [al-Tamimi, 2015g]. W maju 2015 r. wprowadzono zakaz importu lekarstw produkowanych w Iranie, uzasadniając takie kroki obawami o bezpieczeństwo medyczne mieszkańców kalifatu. Zarządzono też, że sprzedaż farmaceutyków będzie aktywnością licencjonowaną, wymagającą specjalnego administracyjnego zezwolenia. Zakazano w związku z tym nielicencjonowanych transakcji obejmujących import leków spoza *Państwa Islamskiego*. Wyjściem z tej sytuacji mogłaby być produkcja podstawowych lekarstw i środków opatrunkowych oraz protez. Wspomniano o tym w jednym z komunikatów już w październiku 2014 r., postanawiając otworzyć taką fabrykę w Niniwie [al-Tamimi, 2015g]. W celu dokładnej kontroli przestrzegania regulacji wprowadzonych przez Diwan al-Siha ma miejsce ścisła współpraca tego ministerstwa z Diwan al-Hisba (policją islamską) i Diwan al-Qada wa al-Mazalim (ministerstwem sprawiedliwości).

Ministerstwo ds. zarządzania cennymi zasobami (Diwan al-Rikaz) posiada wiele departamentów odpowiedzialnych za kontrolę wydobywania i dystrybucji kopalin (ropy naftowej, gazu ziemnego (także poza obszar kalifatu)) i przejmowanych dóbr kultury antycznej. Istniejące dokumenty potwierdzają, iż wspomniane ministerstwo (np. na szczeblu prowincji Niniwa) odpowiada też za uruchamianie i dzierżawę stacji benzynowych (wpływając tym samym na spadek cen paliw poprzez zwiększenie ich podaży; na marginesie warto dodać, że litr benzyny we wrześniu 2014 r. kosztował około 1 400 irackich dinarów, co odpowiadało około 4,50 PLN). Kontroluje poza tym dowóz i sprzedaż produktów petrochemicznych (przede wszystkim na kontrolowane przez siebie stacje, ale także i te dzierżawione) [al-Tamimi, 2015i]. Nadzoruje ponadto dzierżawę (wedle stawek określonych w ramach przetargu) powierzchni handlowej (centra handlowe, lokalne rynki) w zajmowanych przez *Państwo Islamskie* miejscowościach [al-Tamimi, 2015e]. Poza tym odpowiedzialne jest za nadzorowanie funkcjonowania szeregu zakładów przemysłowych (np. zajmujących się produkcją butelek, soków i napojów gazowanych, tekstyliów, lodu, tworzyw sztucznych itp.). Ministerstwo doprowadziło ponadto do otwarcia farbyki mebli i ponownego uruchomienia fabryki cementu (dziennie produkowanych jest 1200 ton cementu, kosztującego w przeliczeniu mniej niż 400 PLN za tonę) [al-Tamimi, 2015i].

Ministerstwo odpowiedzialne za kontrolę przestrzegania zasad moralności publicznej (Diwan al-Hisba) działa m.in. poprzez islamską policję (*szurta islamijja*). W praktyce oznacza to, że w przypadku naruszenia konkretnych zasad porządku szariackiego delikwent staje przed obliczem przedstawiciela tej struktury i po udowodnieniu winy wymierzana jest mu kara, którą najczęściej jest chłosta. Wśród wielu innych zadań realizowanych przez ministerstwo wymienić należy kontrolowanie, czy właściciele sklepów zamykają swe punkty sprzedaży i uczestniczą w piątkowych modłach (wedle dostępnych dokumentów sklepy powinny być zamykane w momencie wezwania na modlitwę, a otwierane dopiero po wygłoszeniu kazania). Uczestnictwo takie dokumentowane jest elektronicznie, a filmy wideo dotyczące takich praktyk stanowią ważny materiał propagandowy *Państwa Islamskiego*. Poza tym ministerstwo współpracuje także z wieloma innymi ministerstwami, czuwając nad przestrzeganiem podstawowych zasad koranicznych na terytorium kalifatu [al-Tamimi, 2015f]. W kwietniu 2016 r. wprowadzono np. zakaz sprzedaży odzieży sportowej i rozpoczęto kontrolę sklepów (m.in. w Mosulu) zajmujących się ich sprzedażą. Noszenie tego typu odzieży zarówno przez kobiety, jak i mężczyzn ma być „ślepą imitacją zachodnich trendów” godzącą w wartości muzułmańskie. W zamian zaproponowano promowanie sprzedaży takich tradycyjnych produktów, jak: miecze, włócznie i siodła [Yousef, 2016].

Ministerstwo (i szeroko rozumiany wymiar) sprawiedliwości (Diwan al-Qada wa al-Mazalim) stanowi niezmiernie ważne narzędzie władzy w ramach kalifatu. Jest ono odpowiedzialne przede wszystkim za utrzymywanie porządku publicznego (współ z departamentem bezpieczeństwa publicznego (Diwan al-Amn) i policją islamską (*szurta islamijja*). Jedyńm prawem, do którego odwołują się sędziowie, jest prawo szariackie [Laurent, 2015: 58]. O surowości norm tego prawa świadczy rosnąca liczba raportów dotycząca naruszeń praw człowieka na terytorium *Państwa Islamskiego*. To właśnie w funkcjonowaniu tego ministerstwa, a zwłaszcza od jego skuteczności egzekwowania prawa zależy przyszłość *Państwa Islamskiego*. W *Państwie Islamskim* funkcjonują różne kategorie sędziów: *kadi hisba*, *kadi amm* i *kadi mazalim*. Zadaniem ich wszystkich jest zarówno odstraszenie potencjalnych przestępców, jak i stosowanie najbardziej surowych kar za najdrobniejsze przestępstwa. Ci pierwsi to tzw. sędziowie bazarów. Ich wątpliwa znajomość reguł prawa szariackiego bierze się zapewne z faktu, że stanowisko to objąć mogą po zaledwie piętnastodniowym kursie. Zajmują się drobnymi naruszeniami prawa i przejawami braku dyscypliny (np. niepoprawnie założony ubiór u kobiet, kłótnie pomiędzy mężczyznami, głośny śpiew czy jedzenie podczas ramadanu). Stosują głównie kary cielesne (np. publiczną chłostę). Czasami są to tylko pouczenia [Laurent, 2015: 60–62]. Druga grupa sędziów to tzw. sędziowie spraw ogólnych. Zajmują się oni ciężkimi przestępstwami – np. cudzołóstwem, sodomią, kradzieżami, morderstwami lub szpiegowaniem dla wrogów *Państwa Islamskiego*. Wśród stosowanych przez nich kar znajduje się: odcięcie ręki,

ukamienowanie, ścięcie głowy czy ukrzyżowanie. Mogą oni, zdaniem S. Laurenta, orzekać także w sprawie zabijania wrogów muzułmanów, w tym apostatów, a więc np. szyitów (wziętych do niewoli żołnierzy przeciwnika, jak i ludności cywilnej) [Laurent: 2015: 64]. Wiele raportów z terytorium Państwa Islamskiego wskazuje na fakt, że praktyka ta nie jest w pełni zgodna z regułami prawa szariackiego [no. Criminal, 2003: 3–16]. Trzecia grupa sędziów to tzw. sędziowie skarg. Ich głównym zadaniem jest przyjmowanie skarg i zażaleń na przedstawicieli kalifatu od jego mieszkańców. Współpraca tych sędziów z aparatem bezpieczeństwa (m.in. służbami kontrwywiadowczymi) pozwala zdusić wszelki sprzeciw społeczny w zarodku oraz wykryć i zlikwidować kolaborantów.

Taktyka funkcjonowania służb bezpieczeństwa obejmuje zarówno prowokacje (np. podawanie się za agentów obcego wywiadu czy dziennikarzy chcących zdobyć informacje), jak i dezinformację. O wysokiej efektywności tych służb świadczy ich relatywnie niska infiltracja przez obce służby wywiadowcze. Informacje o wrogach kalifatu i ich bieżących planach zdobywane są m.in. przez kanały elektroniczne. Aktywność propagandowo-dezinformacyjna Państwa Islamskiego obejmuje swym zasięgiem także świat wirtualny. Służby wywiadowcze służą Państwu Islamskiemu pomocą w czasie działań wojskowych, zdobywając podstawowe informacje o siłach wroga i ich rozmieszczeniu. Grupy specjalne planują też i przygotowują zamachy samobójcze, które mają osłabić morale wroga i sprowokować go do nieprzemyślanых reakcji [Laurent: 2015: 86–89].

Jednym z najmniej znanych ministerstw Państwa Islamskiego jest Diwan al-Dżund (ministerstwo ds. żołnierzy). Niewiele wiadomo nie tylko o strukturze armii kalifatu, ale także o bieżącej działalności tego departamentu. Znane są potoczne nazwy batalionów walczących pod sztandarem Państwa Islamskiego (np. Batalion Jarmuk, Brygada Furkan, Specjalny Batalion al-Sadiq i szereg innych), działających w istocie na terytorium konkretnego wilajatu (prowincji). Przed powstaniem kalifatu podobnych batalionów było wiele. Część z nich miała nawet swoje strony na różnych portalach społecznościowych. Po utworzeniu kalifatu przystąpiono jednak do ich integracji, włączając do nowych struktur żołnierzy pochodzących z różnych państw czy regionów (próżno zatem szukać batalionów jednolitych etnicznie). W ramach istniejących struktur wojskowych istnieją też różne wojskowe specjalizacje, np. snajperska, obrona powietrzna, komandosi (*inghimasijun*) czy zamachowcy-samobójcy (*istishhadijun*). Są także siły specjalne kalifatu w postaci Dżaisz al-Chilafa / Dżaisz Dabiq (Armia Kalifatu / Armia Dabiq) operujące na całym terytorium Państwa Islamskiego, w zależności od aktualnych potrzeb. Mają one ważną rolę do odegrania na tych obszarach kalifatu, gdzie toczą się aktualnie ciężkie walki lub dopiero powstają struktury Państwa Islamskiego. Diwan al-Dżund podlega Idarat al-Mu'askarat (Administracja Obozów), która – jak sama nazwa wskazuje – odpowiedzialna jest za nadzorowanie obozów wojskowych założonych przez Państwo Islamskie [al-Tamimi, 2016b].

Trudno wyobrazić sobie funkcjonowanie ministerstw bez źródeł finansowania. Każde z ministerstw dysponuje swym własnym budżetem. Rozdział środków pomiędzy każde z nich leży w gestii kalifa. Z uwagi na dynamicznie zmieniającą się sytuację (w szczególności chodzi o wielkość kontrolowanego obszaru i akumulowanych środków finansowych) *Państwa Islamskiego* wydatki każdego z ministerstw planuje się najwyżej z kilkumiesięcznym wyprzedzeniem. Najwięcej środków otrzymują ministerstwa o strategicznym znaczeniu, a więc te, które odpowiadają za bezpieczeństwo i kwestie wojskowe. Nawet szacunkowa analiza wielkości dostępnych im środków finansowych sprawia poważne trudności. *Państwo Islamskie* szczegółowych danych w tym zakresie publicznie nie udostępnia. Za dystrybucję środków finansowych dla ubogich odpowiedzialne jest Diwan al-Zakat wa al-Sadaqat. W publikowanych sukcesywnie komunikatach przypominało ono o ciężącym na każdym muzułmaninie obowiązku jałmużny [al-Tamimi, 2015e].

3.4.2. PRZYPADKI ŁAMANIA PRAW CZŁOWIEKA NA TERYTORIUM KALIFATU

3.4.2.1. NIEWOLNICTWO I PRZEMOC SEKSUALNA

Niewolnictwo rozumiane zgodnie z art. 7 ust. 2 pkt. C statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego jako realizowanie niektórych lub wszystkich uprawnień związanych z prawem własności w stosunku do człowieka (obejmujące także realizację tych uprawnień w zakresie handlu ludźmi, a w szczególności kobietami i dziećmi) [Rzymski, 1998: 5047] jest szeroko praktykowane na podbitych przez *Państwo Islamskie* terytoriach. Do praktyk pozbawiania wolności i handlu ludźmi dochodzi zarówno na obszarze Syrii, Iraku, jak też Afryki (Nigeria). Przypadki niewolnictwa szczegółowo badane są przez uznane w środowisku międzynarodowym organizacje pozarządowe. Dane na ten temat publikowane są też przez organizacje międzyrządowe. O co najmniej 3 500 osób mających status niewolnika, przetrzymywanych przez *Państwo Islamskie*, wspomina się także w raportach ONZ.

Przemoc seksualna, poprzez którą rozumieć należy w szczególności zgwałcenie i wszelkie inne formy niewolnictwa seksualnego, ściśle łączy się z omawianym powyżej fenomenem. Wśród grup etniczno-religijnych objętych tego typu praktykami wymienić można choćby Jazydki. Raporty dotyczące różnych form przemocy seksualnej, której ze strony *Państwa Islamskiego* doświadczają kobiety, opublikowało wiele uznanych międzynarodowych organizacji pozarządowych, w tym Amnesty International [Escape, 2014]. W raporcie z grudnia 2014 r. przedstawiono przypadki 42 kobiet, którym udało się uciec z niewoli. Uwzględniono ponadto także szereg relacji członków rodzin kobiet przetrzymywanych w niewoli na terytorium kontrolowanym przez *Państwo Islamskie* [Escape, 2014].

Z czysto propagandowego punktu widzenia *Państwo Islamskie* stara się usprawiedliwić restytucję instytucji niewolnictwa, przywołując argumentację o charakterze historyczno-religijnym. Dobrym przykładem w tym względzie jest pamflet zatytułowany „Pytania i odpowiedzi w sprawie zakładników i niewolników” (*Su'al wa-Dżawab fi al-Sabi wa-Rikab*). Został on opublikowany w języku arabskim na przełomie października i listopada 2015 r. (muharram 1436H). Starano się w nim przedstawić wykładnię prawa islamskiego w odniesieniu do niewolnictwa seksualnego. Przywołano m.in. termin *al-sabi* w odniesieniu do kobiet z obszaru *dar al-harb* (chodzi o terytoria będące w stanie wojny z islamem), które mogą zostać pojmane i zniewolone (w tym także stać się przedmiotem handlu), wskazując zarówno na osoby niewierzące (*kufri asli*), jak i na apostatki. W tym pierwszym przypadku nie pozostawiono żadnych wątpliwości, że kobiety z tzw. Ludu Księgi (*ahl al-kitab*), a więc żydówki i chrześcijanki (określane mianem *kitabija*) mogą stać się przedmiotem powyższych praktyk. W drugim przypadku, mimo pewnych wątpliwości, wyrażono akceptację na zniewolenie kobiet, które odeszły od islamu. Zezwolono w szczególności na odbycie z zakupioną kobietą stosunku seksualnego bez zbędnej zwłoki pod warunkiem jednak, iż jest ona dziewicą. Podczas handlu kobietami, zdaniem autora, należy jednakże pamiętać o pewnych ograniczeniach. Jednym z nich jest zakaz rozdzielania matki z córką niedojrzałą płciowo. Drugim ograniczeniem jest fakt posiadania danej kobiety na własność. Jeśli pojmana kobieta jest współwłasnością kilku muzułmanów, to odbyć z nią stosunek seksualny można dopiero wówczas, gdy pozostali właściciele zrzekną się jej lub odsprzedadzą swe udziały. Niewolnica seksualna nie może być ponadto sprzedana, jeśli zaszła w ciążę ze swoim właścicielem. Muzułmaninowi nie wolno też odbyć stosunku seksualnego z niewolnicą swojej żony (gdyż niewolnica ta nie jest jego własnością). Powyższy zakaz dotyczy w istocie wszystkich cielesnych przyjemności (w tym pocałunku). Obowiązuje też zakaz odbywania stosunków seksualnych z dziewczętami niedojrzałymi płciowo. Pamflet zawiera ponadto szereg bardziej szczegółowych wskazówek włącznie z dozwolonymi sposobami odbywania stosunków seksualnych z niewolnicami oraz sposobami zadawania im bólu (karami cielesnymi). W tym ostatnim przypadku dozwolone jest tylko bicie w celu zdyscyplinowania kobiety, a zakazany każdy inny rodzaj tortur, w tym uderzenia w twarz. Co interesujące, nie przewidziano żadnych szczególnych kar dla kobiet, które próbowały uciec od swego właściciela i zostały pojmane. Wskazano jedynie, iż właściciel powinien ukarać je w taki sposób, aby dać przykład innym niewolnicom. Autor pamfletu wskazał, iż zgodnie z islamskim prawem nie ma zakazu wzięcia za żonę innej muzułmanki lub chrześcijanek i żydówek (*kitabija*), pod warunkiem iż nie zostały już poślubione komuś innemu. Takie niewolnice świadczycy mogą jedynie usługi inne niż seksualne. Przywilejem właściciela jest też uwolnienie niewolnicy z niewoli w dowolnym momencie. Taki czyn może otworzyć przed nim bramy raju [Islamic, 2014].